

Maria Barbara Styk

**PROFESOR IRENA SŁAWIŃSKA
(1913–2004)**

Irena Zofia Sławińska urodziła się 30 sierpnia 1913 w Wilnie, jako córka inżyniera Seweryna Sławińskiego i Heleny z Kurnatowskich. Ojciec – absolwent Instytutu Imperatorskiego w Petersburgu – został w 1914 zmobilizowany i dostał się w ręce bolszewików. Do końca życia przebywał w szpitalu.¹ Jak sama wyznaje – wielki wpływ na ukształtowanie jej osobowości – zamiłowanie do nauki, kult pracy – wywarła Matka.

Od roku 1922 Irena Sławińska uczęszczała do Państwowego Gimnazjum im. Elizy Orzeszkowej w Wilnie – zakładu o wysokim poziomie nauczania i wspaniałej atmosferze. Po latach opisała tę szkołę i jej życie teatralne, w którym uczestniczyła. Udział w spektaklu *Femmes savantes* przesądził o jej powołaniu życiowym.²

W 1930 rozpoczęła studia polonistyczne i romanistyczne na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie. Ówczesna generacja obfitowała w ludzi wybitnie utalentowanych. Wśród rocznika Ireny Sławińskiej byli: Zbigniew Folejewski – późniejszy profesor slawistyki na uniwersytecie w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie, Józef Trypućko – profesor slawistyki w Uppsali, Maria Rzeuska – adiunkt Uniwersytetu Warszawskiego, Maria Renata Mayenowa – profesor Instytutu Badań Literackich, Eugenia Omelańczykówna-Krassowska – wieloletni minister oświaty i szkolnictwa wyższego, Witold Rudziński – kompozytor i muzykolog. Do grona kolegów uniwersyteckich Ireny Sławińskiej należeli też nieco starsi – Czesław Zgorzelski (1908–1996) i Czesław Miłosz (1911–2004).

Nauczycielami akademickimi Ireny Sławińskiej byli profesorowie: Stanisław Pigoń, Konrad Górski i Manfred Kridl. Przyszła uczona uczestniczyła w seminarium prof. Manfreda Kridla, na którym młodzież poloni-

¹ Wypowiedź Ireny Sławińskiej w filmie Adama Kulika *Pasje Pani Profesor*, Telewizja Lublin 1997, emisja 12 II 2004.

² I. Sławińska, *Szlakami moich wód...*, Lublin 1998, s. 55.

styczna zapoznawała się z nowymi propozycjami badawczymi, głównie formalistów rosyjskich i praskiej szkoły strukturalnej. Brała także żywy udział w życiu uczelni – w zebraniach i dyskusjach naukowych, w działalności Koła Polonistów i Wileńskiego Koła „Juventus Christiana”, w którego piśmie o tej samej nazwie ukazała się jej pierwsza praca pod znamienym tytułem *O pełnię miłości* (1933), w wycieczkach Klubu Włoczęgów.

Miała także możliwość uczestniczenia w niezwykle bogatym życiu kulturalnym i teatralnym miasta. W Wilnie w latach 1925–1929 działała Reduta Osterwy, dająca słynne premiery *Wesela*, *Wyzwolenia*, *Przepióreczki*, *Sułkowskiego*, *Księcia Niezłomnego*. Późniejsze lata teatru wileńskiego na Pohulance, pod dyrekcją Aleksandra Zelwerowicza (1929–1931) i Mieczysława Szpakiewicza (1931–1938), obfitowały w występy gościnne najlepszych polskich aktorów: Ireny Solskiej, Ludwika Solskiego, Stefana Jaracza, Kazimierza Junoszy-Stępowskiego.

Po ukończeniu studiów młoda absolwentka odbyła praktykę bibliotekarską, uczyła języka polskiego w gimnazjum i jednocześnie pracowała nad rozprawą doktorską „Typy dramatu w epoce Młodej Polski”. Współpracowała z wileńskim czasopismem „Pax” (1933–1937) oraz ze „Słowem” (1936–1938). Lata 1938–1939 spędziła w Paryżu. Jako stypendystka Funduszu Kultury Narodowej studiowała na Sorbonie teatrologię i literaturę powszechną.

Drugą wojnę światową przeżyła w rodzinnym Wilnie i w Gliniszkach koło Wilna, ucząc młodzież języka polskiego i historii w zakresie gimnazjum i liceum. Ten okres opisała w książce wspomnieniowej *Szlakami moich wód...* (1998) w przejmujących rozdziałach *Irenka* i *Swawolny Dyzio z Gliniszek*.

Po wojnie Irena Sławińska przybyła do Torunia i została od października 1945 pracownikiem naukowym Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika. W roku 1946 uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych na podstawie pracy *Tragedia w epoce Młodej Polski. Z zagadnień struktury dramatu*, wydanej drukiem w 1948 przez Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Artykuły i recenzje ogłaszała w tym okresie w „Tygodniku Powszechnym” (1946–1952), „Arkonie” (1947–1949), „Odrze” (1947–1949) i „Znaku” (1947–1952). Działała w stowarzyszeniach katolickich. W roku 1949 została usunięta z Uniwersytetu Toruńskiego wraz z Czesławem Zgorzelskim.

W latach 1949–1950 była związana z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Gdańsku i z Instytutem Badań Literackich PAN w Warszawie. W tymże Instytucie pracowała na stanowisku kustosa bibliotecznego.³ W roku

³ Akta osobowe Ireny Sławińskiej w Dziale Spraw Pracowniczych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

1950 została zaproszona przez rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego ks. prof. Antoniego Słomkowskiego na tę uczelnię. Od 1 października do 31 grudnia 1950 była zatrudniona jako adiunkt, a od 1 stycznia 1951 na stanowisku zastępcy profesora – na mocy uchwały Senatu z dnia 13 grudnia 1950. „Ministerstwo – zatwierdzenia brak”.⁴ Na tym stanowisku pracowała do 31 grudnia 1956.

W 1951 Irena Sławińska wniosła podanie o dopuszczenie jej do przewodu habilitacyjnego w zakresie historii literatury polskiej na podstawie rozprawy pt. *O komediach Norwida*.⁵ Na posiedzeniu Rady Wydziału Nauk Humanistycznych 29 stycznia 1952 uchwalono, by zwrócić się do Stanisława Pigionia z prośbą o wzięcie udziału w Komisji Habilitacyjnej Ireny Sławińskiej w charakterze głównego referenta.⁶ Recenzentami byli profesorowie: Juliusz Kleiner, Feliks Araszkiwicz i Stanisław Pigoń; wszyscy ocenili rozprawę bardzo pozytywnie. „Przewód nie odbył się. Pracę uznano za odpowiadającą warunkom habilitacji”.⁷ Na początku 1952 władze państwowe zawiesiły habilitacje. KUL stracił prawo do nadawania habilitacji i doktoratów, aż do roku 1957.

5 grudnia 1956 Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki przyznała Irenie Sławińskiej tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego i od 1 stycznia 1957 do 31 listopada 1968 była zatrudniona na tym stanowisku, a od 1 listopada 1969 do 30 września 1983 na stanowisku profesora zwyczajnego.

Uchwałą Senatu Akademickiego z 27 kwietnia 1967 Irena Sławińska została mianowana kierownikiem Katedry Teorii Literatury; uchwałą tę zatwierdziło Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego (pismo z 15 X 1968). Była też kuratorem Katedry Literatury Porównawczej. Od 7 stycznia 1976 została kierownikiem nowo utworzonej Katedry Dramatu i Teatru. W latach 1962–1964 pełniła funkcję dziekana Wydziału Nauk Humanistycznych.

W roku 1956 weszła w skład zespołu redakcyjnego „Tygodnika Powszechnego”. Była też członkiem redakcji „Zeszytów Naukowych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego” (1958, 1965–1968). Była czynnym członkiem Towarzystwa Naukowego w Toruniu, Towarzystwa Naukowego KUL (1960–1962 pełniła funkcję wiceprezesa) i Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, a także członkiem Komitetu Nauk o Literaturze PAN oraz wieloletnim członkiem Rady Naukowej Instytutu Sztuki PAN. Miała swój udział – jako członek komitetu redakcyjnego – w wydawaniu

⁴ Karta kandydata na profesora nadzwyczajnego Ireny Sławińskiej w zbiorach Działu Spraw Pracowniczych KUL.

⁵ Pismo dziekana Aleksandra Kossowskiego do F. Araszkiwicza, J. Kleinera, T. Makowieckiego i K. Górskiego. Ibidem, L. dz. 5477/51/H.

⁶ Pismo dziekana A. Kossowskiego, 4 II 1952. Ibidem, L. dz. 607/51/H.

⁷ Karta kandydata na profesora nadzwyczajnego. Ibidem.



Irena Sławińska i Józef Maśliński w Ogrodzie Saskim w Lublinie, 1956

„Roczników Humanistycznych”. Sławińska była też członkiem komitetu redakcyjnego I tomu *Encyklopedii Katolickiej*. (wyd. 1973). Na jej łamach pomieściła liczne cenne hasła, m.in. *Dramat religijny*. Jako członek Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza wygłosiła wiele ważnych odczytów, m.in. *Nowa obecność Biblii w teatrze współczesnym* (13 XI 1984).

Profesor Irena Sławińska wykładała w licznych uniwersytetach zagranicą: w Kanadzie w Montrealu (1957), w amerykańskich Yale University (1958/59, jako stypendystka Forda), Brown University i University of Illinois (1968/69), przez trzy semestry we flamandzkim Katolieke Universiteit te Leuven (Belgia, 1971, 1973–1974), na Uniwersytecie we Fryburgu (Szwajcaria, 1979). W latach 1976–1978 wspierała swoją wiedzą i doświadczeniem młody Uniwersytet Gdański.

W roku 1982 jako visiting professor w York University w Toronto Sławińska przeprowadziła 72 godziny wykładów z teorii i filozofii teatru w ramach Summer Semester Graduate English Programme. Ponadto wygłosiła wiele odczytów w ośrodkach polonijnych w Toronto i Ottawie – o twórczości Cypriana Norwida i o teatrze polskim w ostatnich latach.

W lutym 1989 miała cykl wykładów na Kubie, na zaproszenie Union de Escriteroes y Artisan de Cuba oraz polskiego Ministerstwa Kultury i Sztuki.

Zasługi Ireny Sławińskiej jako naukowca są ogromne. Stworzyła własną szkołę teatrologiczną. Na pierwszym miejscu należy wymienić jej prace teoretyczne, poświęcone przede wszystkim dramatowi. Studium *Główne problemy struktury dramatu*, wielokrotnie zamieszczone w pracach zbiorowych teoretycznoteatralnych – polskich i zagranicznych – oraz w podręcznikach do nauki o teatrze, należy od dawna po dzień dzisiejszy do kanonu lektur obowiązujących adeptów tej dziedziny wiedzy. Wyznaczyła w nim Sławińska nowe kategorie badawcze dramatu: czas i przestrzeń. Ich analizie poświęciła szereg cennych rozpraw, m.in. *Przywołanie przestrzeni w dramacie Słowackiego „Zawisza Czarny”* (1959); *Znaki przestrzeni teatralnej w „Krakusie” Norwida* (1971); *La structure temporelle du drame brechtien. La Vie de Galilee* (1976). Problematykę słownej struktury dramatu przedstawiała w wielu pracach teoretycznych (np. *Problematyka badań nad językiem dramatu*) i analitycznych (np. *O strukturze słownej „III części Dziadów”*, 1957).

Ogromnie interesujący jest także postawiony przez Sławińską problem wizji teatralnej, zawartej w tekście dramatycznym. I to zagadnienie znalazło odzwierciedlenie w wielu jej pracach analityczno-interpretacyjnych, np. *Elementy teatralnej wizji*, w książce *O komediach Norwida* (1953) czy *O badaniu wizji teatralnej Wyspiańskiego* (1958). Niezwykle cenne są prace Sławińskiej z zakresu genologii i terminologii teatralnej.

Doskonała znajomość kilku języków obcych i kontakty zagraniczne umożliwiały jej orientację w nowych kierunkach badań. Prezentowała je – jako pierwsza w Polsce – w wielu pracach, m.in. *Badania literackie w Ameryce: rozwój dyskusji metodologicznej* (1961), *Teoria dramatu na Zachodzie 1945–1960* (1961, 1962). Do ważnych prac należą jej rozprawy, przedstawiające semiologiczne, socjologiczne, filozoficzne, antropologiczne, a także teologiczne spojrzenie na sztukę teatru. Oto tytuły niektórych z nich: *Filozofia teatru* (1961); *La semiologie du théâtre in statu nascendi: Prague 1931–1941* (1977); *Socjologia teatru – dziś* (1976); *Współczesna refleksja o teatrze. Ku antropologii teatru* (1979), *Dramat i teatr w refleksji teologicznej* (1983).

Współczesna refleksja o teatrze. Ku antropologii teatru – dedykowana *Mojej Almae Matri [Vilnensi] w 400-lecie* – to „przegląd współczesnych osiągnięć i orientacji badawczych rozrosły do wymiarów poważnej monografii. A wiadomo, że prof. I. Sławińska jest u nas mistrzem w operowaniu formą naukowego przeglądu. Znamionuje je zawsze mądra selektywność w przedstawianiu materiału, układ problemowy, hierarchizacja osiągnięć naukowych” (Stefania Skwarczyńska). Sławińskiej refleksja



Irena Sławińska z ks. bp Marianem Rechowiczem podczas jubileuszu czterdziestolecia pracy naukowej, Lublin 1978

o teatrze obejmuje egzystencjalną filozofię teatru, inspirację Romana Ingardena, krytykę symboliczną, psychoanalizę, socjologiczne widzenie teatru, semiologię teatru w stanie narodzin i dziś, próby matematyzacji teatru. Autorka rozważa kluczowe problemy teatru, jakimi są: sytuacja, postać, gest, słowo, przestrzeń, czas. Monografia ta, „panorama – jak ją określono – obraz z szerokim horyzontem”, zyskała opinię „jednej z najbardziej podstawowych w naszej naukowej literaturze teatrologicznej” (Stefania Skwarczyńska).

Interesujące są – zawarte we wspomnianej monografii – rozważania Sławińskiej o statusie teatru (obrzęd – zabawa – gra – świat jako spektakl). To ostatnie zagadnienie stanie się przedmiotem osobnej, pasjonującej wypowiedzi pt. *Świat jako spektakl* (odczyt, wygłoszony 24 maja 1977 na posiedzeniu publicznym Towarzystwa Naukowego KUL z okazji przyznania Stefanii Skwarczyńskiej nagrody im. ks. Idziego Radziszewskiego).

Teren naukowej obserwacji i refleksji Sławińskiej był bardzo rozległy. Obejmował wiele epok literatury polskiej i powszechnej oraz teatru polskiego i powszechnego. Do twórców najbardziej ją fascynujących należał



Irena Sławińska z Czesławem Zgorzelskim podczas jubileuszu czterdziestolecia pracy naukowej, Lublin 1978

Cyprian Norwid. Przede wszystkim jako dramaturg. Książka zbiorowa *O Norwidzie pięć studiów* (1949) przyniosła dwa teksty Sławińskiej: „*Słodycz, miniatura tragiczna*” i *Za kulisami „Tyrteja”*. Wspaniałym owocem zainteresowań Norwidem była jej rozprawa habilitacyjna *O komediach Norwida* (1953), zaprezentowana już w roku 1951 na posiedzeniu Komisji Historii Literatury Polskiej PAU 6 października pod przewodnictwem Stanisława Pigonia. Rzecz była nowatorska nie tylko przez sam wybór przedmiotu badań, przybliżającego nieznaną dotąd część spuścizny autora, lecz także dzięki warsztatowi metodologicznemu, ujawnionemu w analizie „wysokiej komedii”. Kolejna książka, *Reżyserska ręka Norwida* (1971), stanowiła zbiór studiów, analizujących głównie pozasłowne – lecz prezentowane poprzez słowo – środki wyrazu dramaturgii Norwida. Do znanych już kategorii czasu i przestrzeni dołącza „ciąg scenicznych gestów”. Miłośniczkę Norwida interesowała nie tylko wizja sceniczna wpisana w tekst dramatu, lecz kształt teatralny spektaklu. Dokonała rekonstrukcji krakowskiej premiery *Krakusa* z 1908. Rozprawa „*Krakus*” Norwida w życiu teatralnym *Młodej Polski* to przykład trudnej i żmudnej pracy „archeologa teatru”, badacza dawnych dokumentów:

egzemplarza reżyserskiego, afisza, recenzji – i znakomitych wyników tej pracy.

Młoda Polska to ulubiona epoka Ireny Sławińskiej. Jej właśnie poświęciła swą rozprawę doktorską *Tragedia w epoce Młodej Polski* (1948). Stała się ona ważnym wydarzeniem w życiu naukowym – jako praca pionierska, inicjująca renesans tej interesującej epoki, która po wielu latach zapomnienia, a nawet pogardy, znacznie później znalazła się w centrum zainteresowania badaczy. Następną cenną pozycją dotyczącą tej epoki to *Mysł teatralna Młodej Polski. Antologia* (wybór Irena Sławińska i Stefan Kruk), wydana w serii „Teorie współczesnego teatru” pod red. Konstantego Puzyny (1966). Sumiennie zebrany, interesujący materiał, poprzedzony obszernym, erudycyjnym wstępem, zatytułowanym *Młodopolska batalia o teatr*, jest znaczącym wkładem do wiedzy o epoce i jej teatrze.

Tom *Wśród mitów teatralnych Młodej Polski*, praca zbiorowa pod redakcją Ireny Sławińskiej i Marii Barbary Stykowej (1983) prezentuje – jak określono w jednej z recenzji – spory okres historii polskiej sceny w jego najbardziej oryginalnych zjawiskach. Przedmiotem studiów, zawartych w tym tomie, stały się: mit artysty teatru – Tadeusza Pawlikowskiego (artykuł Jana Michalika), Maxa Reinhardta (tekst Romana Taborzkiego), legendy aktorskie: Sary Bernhardt (tekst Danuty Walczewskiej), Eleonory Duse (artykuł Urszuli Wiśniowskiej), Ireny Solskiej (studium Lidii Kuchtówny), Kazimierza Kamińskiego (opracowanie Zofii Jasińskiej), najbardziej wówczas fascynujące modele dramatu i teatru: Maurice’a Maeterlincka (studium Marii B. Stykowej), Knuta Hamsuna (analiza Mariana Lewki). *Legendarna inscenizacja Młodej Polski* („Wnętrze” Maurice’a Maeterlincka w reżyserii Tadeusza Pawlikowskiego) stała się przedmiotem rekonstrukcji spektaklu, przeprowadzonej przez Marię B. Stykową. Spośród twórców młodopolskich najbardziej interesowali Irenę Sławińską wspomniani już Stanisław Wyspiański, a także Tadeusz Ritter i Tadeusz Miciński.

Lista pisarzy zagranicznych, którymi zajmowała się Sławińska, jest obszerna. Obejmuje takie nazwiska jak: Gilbert Keith Chesterton, George Bernanos, Thomas Stearns Eliot, Friedrich Dürrenmatt, Simone Weil, Paul Claudel, Bertolt Brecht, Iwan Turgieniew, Oskar Miłosz. Spośród nich wyraźnie uprzywilejowaną pozycję zajmował Claudel. To właśnie jego twórczości poświęciła Sławińska najwięcej uwagi. *Siedem demonów Claudela, Claudel – homme de théâtre* (1967), *Claudel – geniusz teatru* (1968) – oto tytuły niektórych jej rozpraw. Na szczególną uwagę zasługuje obszerna pozycja materiałowa, antologia: Paul Claudel, *Możliwości teatru* w wyborze i ze wstępem Sławińskiej (1971). Przybliżyła w niej Sławińska niełatwą dramaturgię Claudela, jej potencję teatralną. Niewątpliwie także erudycyjne wprowadzenie oraz postłowie do późniejszej cennej



Irena Sławińska oraz od lewej: Maria Staniszevska i Zofia Jasińska, Warszawa 1994

książki (P. Claudel, *Wybór dramatów*, 1998) ułatwiły wejście dramatów Claudela na scenę polską w ostatnich latach.

Królem badawczym, od dawna zajmującym uwagę Sławińskiej, był dramat i teatr religijny: polski i powszechny, dawny i współczesny, „wysoki” i popularny. Była edytorem i redaktorem czterech tomów sesyjnych i zbiorowych z tego zakresu: *Dramat i teatr sakralny* (1988), *Popularny dramat i teatr religijny w Polsce* (1990), *Dramat i teatr religijny w Polsce* (1991), *Wokół współczesnego dramatu i teatru religijnego w Polsce 1979–1989* (1993). Uczestniczyła w posiedzeniach Komisji Episkopatu Polski do spraw Środków Społecznego Przekazu, troszcząc się o współczesny teatr religijny: seminaryjny, akademicki, parafialny, duszpasterski. Z tego zakresu powstawało pod jej kierunkiem najwięcej prac magisterskich.

Profesor Sławińska była współtwórczynią i wieloletnim opiekunem Teatru Akademickiego KUL, powstałego w roku 1952. Była to ambitna scena, wystawiająca *Dziadów część III* (1954) oraz sztuki autorów nie granych wówczas w teatrach zawodowych: Cypriana Norwida, Jerzego Zawieyskiego, Romana Brandstaettera oraz George Bernanosa, Thomasa Stearnsa Eliota, Gilberta Keith Chestertona, Grahama Greena, Diego Fabbriego.

Wśród wychowanków profesor Sławińskiej jest wielu naukowców – teatrologów: Zofia Jasińska (Muzeum Teatralne w Warszawie), Edward Krasiński (Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk), Stefan Kruk (UMCS), Jan Ciechowicz (Uniwersytet Gdański), śp. ks. Marian Lewko SDB z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (1936–2002), Maria Barbara Styk (KUL), Wojciech Kaczmarek (KUL), Ryszard Strzelecki (Akademia Bydgoska). W gronie absolwentów Sławińskiej są też profesorowie innych specjalności polonistycznych: Zdzisław Łapiński (Instytut Badań Literackich PAN), Tadeusz Kłak (Uniwersytet Śląski), Lech Ludorowski (UMCS).

Wśród jej wychowanków są również dyrektorzy teatrów, m.in. Tomasz Jaworski; aktorzy, np. Danuta Nagórna; recenzenci teatralni, m.in. Bronisław Mamoń („Tygodnik Powszechny”); filmowcy: śp. Juliusz Burski (1933–1990), Barbara Gorgol (Video Studio Gdańsk); wydawcy, np. Norbert Wojciechowski (właściciel Wydawnictwa Norbertinum w Lublinie); dziennikarze, np. Alojzy Leszek Gzella („Kurier Lubelski”); pisarze, m.in. Wiesław Myśliwski, Józef Zięba, Bohdan Królikowski; duszpasterze i kaznodzieje: śp. ks. Zenon Modzelewski SAC (1933–1996), dyrektor ośrodka odczytowego Centre du Dialogue, redaktor wydawnictwa Éditions du Dialogue w Paryżu, redaktor kolekcji „Znaki czasu” (56 tomów) i „Świadkowie XX wieku”, ks. Mirosław Paciuszkiewicz SJ, ks. Wiesław Wilk (profesor Wyższego Seminarium Duchownego w Sandomierzu), ks. Wiesław Aleksander Niewęglowski (Duszpasterstwo Środowisk Twórczych).

Z dniem 1 października 1983 Irena Sławińska przeszła na emeryturę. Nie zaniechała jednak dalszych badań naukowych. Od tego czasu znacznie powiększyła swój dorobek o wiele cennych pozycji. 11 czerwca 1996 na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu odbyła się uroczystość odnowienia jej doktoratu. Promotorem był Artur Hutnikiewicz.

Dorobek naukowy profesora Ireny Sławińskiej jest olbrzymi i imponujący. Nie chodzi tylko o liczbę publikacji, która obejmuje 491 pozycji, lecz o ich wagę naukową. Sławińska czynnie uczestniczyła w życiu naukowym krajowym i zagranicznym. Pełniła funkcje recenzenta i promotora w przewodach doktorskich i habilitacyjnych, recenzenta edycji teatrologicznych. Interesowała się także współczesnym życiem teatralnym: była konsultantem reżyserów i aktorów, pisywała recenzje inscenizacji polskich i zagranicznych.

Za swój dorobek naukowy otrzymała wiele nagród. W 1986 została uhonorowana doroczną Nagrodą Towarzystwa Naukowego KUL im. ks. Idziego Radziszewskiego, a w roku 1994 nagrodą Fundacji Alfreda Jurzykowskiego w Nowym Jorku za prace nad dramatem i teatrem. Polski PEN-Club przyznał jej w roku 1995 za eseistykę nagrodę im. Ksawerego Pruszyńskiego. W roku 1998 otrzymała Medal Wschodniej Fundacji Kul-



Irena Sławińska oraz od lewej: Maria Olga Bieńka i Barbara Styk, Warszawa 2003

ture „Akcent” – „za szczególne dowartościowanie kultury Kresów”. W roku 2000 Irena Sławińska otrzymała Nagrodę Literacką im. Bolesława Prusa w dziedzinie prozy za lata 1988–1999, ustanowioną przez Lubelski Oddział Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Urząd Miasta Lublina, Bibliotekę Uniwersytecką KUL i Wydawnictwo Norbertinum – za książkę wspomnieniową *Szlakami moich wód...*

Pani Profesor miała także dorobek translatorski. Już w 1947 ukazały się w „Znaku” dwa jej przekłady tekstów Chestertona. Na szczególne wyróżnienie zasługują wydane w ostatnich latach tłumaczenia dramatów Claudela *Atlasowy trzewiczek* i *Joanna d’Arc na stosie* – w tomie *Wybór dramatów*.

28 października 2003 odbyło się w Warszawie, w Domu Sióstr Miłosierdzia, spotkanie w dziewięćdziesiąte urodziny Ireny Sławińskiej, zorganizowane przez Katedrę Dramatu i Teatru KUL, pod patronatem metropolity lubelskiego ks. arcybiskupa Józefa Życińskiego, rektora KUL Andrzeja Szostka i prezydenta Lublina Andrzeja Pruszkowskiego. Z tej okazji opublikowano pracę zbiorową *Świat jako spektakl. Irenie Sławińskiej na dziewięćdziesiąte urodziny*.

Irena Sławińska zmarła 18 stycznia 2004 w Warszawie jako emerytowany profesor zwyczajny Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.